

بررسی رابطه الکسی تیمیا و رضایت جنسی در گروهی از دانشجویان دختر متأهل دانشگاه تبریز

The Study of Relationship between Alexithymia and Sexual Satisfaction among Female Married Students in Tabriz University

M. Sharyati, M. A. ✉

مریم شریعتی ✉

دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه تبریز

A. Ghamarani, Ph.D.

دکتر امیر قمرانی

عضو هیأت علمی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه اصفهان

S. K. Solati Dehkordi, Ph.D.

دکتر سیدکمال صولتی دهکردی

استادیار گروه روان‌شناسی بالینی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

H. Abbasi Molid, M. A.

حسین عباسی مولید

کارشناس ارشد مشاوره خانواده

دریافت مقاله: ۸۷/۳/۱۲
دریافت نسخه اصلاح شده: ۸۸/۷/۲۳
پذیرش مقاله: ۸۸/۱۱/۲۸

Abstract

The purpose of this study is to investigate the relationship between alexithymia and sexual satisfaction among female married students in Tabriz University. Relevant data was collected from 100 female married students who were chosen by means of simple random sampling.

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه الکسی تیمیا و رضایت جنسی در گروهی از دانشجویان دختر متأهل دانشگاه تبریز است. نمونه آماری پژوهش مشتمل بر ۱۰۰ دانشجوی دختر متأهل دانشگاه تبریز می‌باشد که براساس روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند.

✉Corresponding author: Dept. of Psychology
University Birjand Teacher Training Center
Tel: +98561-4446346
Fax: +98561-4446346
Email: msharyati@yahoo.com

✉نویسنده مسئول: بیرجند، بلوار معلم، چهار راه بهداری، مرکز
تربیت معلم شهید باهنر
تلفن: ۰۵۶۱-۴۴۴۶۳۴۶، نمابر: ۰۵۶۱-۴۴۴۶۳۴۶
پست الکترونیکی: msharyati@yahoo.com

The research tools used were: (1) Farsi Version of the Toronto Alexithymia Scale (TAS-20), with three factors of difficulty identifying feelings (DIF), difficulty describing feelings (DDF), and externally-oriented thinking; and (2) the sexual satisfaction questionnaire.

Analysis of multivariate regression shows that there are negative and significant relationships between the total score and the subscale score of the Alexithymia scale with sexual satisfaction.

Furthermore, results indicate that the best predictors of sexual satisfaction, in order of importance, are the total score and the (DIF) subscale of alexithymia scale.

KeyWords: Alexithymia, Sexual Satisfaction, University Students.

ابزارهای پژوهش شامل نسخه فارسی مقیاس ۲۰ سؤالی الکسی تیمیا تورنتو (بشارت، ۲۰۰۸) و پرسشنامه رضایت جنسی (شاه سیاه، ۱۳۸۷) است که از روایی و پایایی مطلوبی در ایران برخوردار می‌باشند.

مقیاس ۲۰ سؤالی الکسی تیمیا از سه خرده آزمون شامل دشواری در شناسایی احساسات (DIF)، دشواری در توصیف احساسات (DDF)، و تفکر بیرون‌مدار (EOT) تشکیل شده است. نتایج حاصل از رگرسیون چند متغیره، بیانگر رابطه منفی و معنادار بین نمره کل و هر یک از خرده آزمون‌های مقیاس الکسی تیمیا با رضایت جنسی بود. علاوه بر این مشخص شد که نمره کل مقیاس الکسی تیمیا و خرده‌آزمون دشواری در شناسایی احساسات (DIF) به ترتیب از بیشترین قدرت پیش‌بینی درباره رضایت جنسی برخوردار هستند.

کلیدواژه‌ها: الکسی تیمیا، رضایت جنسی، دانشجویان

مقدمه

خانواده به لحاظ قدمت ابتدایی‌ترین و از نظر گستردگی، جهان‌شمول‌ترین سازمان و یا نهاد اجتماعی است. این امر نشان می‌دهد که خانواده واجد ارزش بقایی بسیار مهمی برای فرد و نوع انسان می‌باشد (هربرت، ۱۹۸۸؛ به‌نقل از مظاهری، حیدری و پوراعتماد، ۱۳۸۲). خانواده هم‌چنین مولد نیروی انسانی و معبر سایر نهادهای اجتماعی است، به‌گونه‌ای که بهنجاری یا ناهنجاری جامعه در گرو شرایط عمومی خانواده‌هاست و هیچ یک از آسیب‌های اجتماعی فارغ از تأثیر خانواده پدید نمی‌آید (حمیدی، افروز، کیامنش و رسول‌زاده طباطبایی، ۱۳۸۳). در دوران معاصر روابط زوجین ایرانی در معرض تغییرات ساختاری قرار گرفته و دگرگونی و پراکندگی بسیاری در آن مشاهده می‌شود که این امر به نوبه خود می‌تواند مشکلاتی را در منظومه خانواده ایجاد نموده و حتی آن را به سمت فروپاشی سوق دهد (عامری، نوربالا، اژه‌ای و رسول‌زاده طباطبایی، ۱۳۸۲). بحث پیرامون خانواده و راه‌های تحکیم آن از بحث‌های متداول مجامع علمی است و علوم مربوط به آن، به ویژه روان‌شناسی

تلاش می‌کنند که تدابیری به عمل آورند که روز به روز میزان ثبات خانواده را فزونی بخشند (لاورنس^۱ و همکاران، ۲۰۰۸). در این میان، روابط جنسی رضایت‌بخش زوجین به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل در تحکیم ثبات خانواده‌ها معرفی شده است (جهان‌فر و مولایی‌نژاد، ۱۳۸۰).

اصطلاح الکسی تیمیا^۲، اولین بار توسط سیفنتوس (۱۹۷۳) به نقل از واگنر ولی^۳، (۲۰۰۸) برای توصیف ناتوانی روان‌شناختی^۴ در شناسایی و بیان جنبه‌های هیجانی به کار برده شد. الکسی تیمیا، همچنین به عنوان مجموعه‌ای از نقایص شناختی و عاطفی در بیان، توصیف، شناسایی و تمایز احساسات تعریف شده است (هامفریز، وود و پارکر^۵، ۲۰۰۹). افراد مبتلا به الکسی تیمیا، اغلب با داشتن یک زندگی خیالی^۶ و هیجانات درونی و بازداری شده مشخص می‌شوند (نمیا^۷، ۱۹۹۶).

اگرچه الکسی تیمیا به عنوان یک پدیده بالینی معتبر به رسمیت شناخته شده است، اما همواره این بحث وجود داشته که آیا الکسی تیمیا یک صفت روان‌شناختی اولیه است یا یک پدیده ثانوی که در واکنش به بیماری یا موقعیت آسیب‌زا، کسب می‌گردد؟ (بگی، پارکر و تیلور^۸، ۱۹۹۴). در پاسخ به این سؤال، نتایج تحقیقات اولیه حکایت از آن دارد که الکسی تیمیا عمدتاً به عنوان یک تابلوی بالینی از اختلالات روان‌تنی روی می‌دهد (تیلور و همکاران، ۱۹۹۱؛ به نقل از واگنر و لی، ۲۰۰۸). اما امروزه مشخص شده است که الکسی تیمیا با شرایط دیگر زندگی از قبیل افسردگی، اختلالات عاطفی (هونکالامپی، سارینن، هینتیکا، ویرتانن و وینامکی^۹، ۱۹۹۹)، اختلالات خوردن (شمیت، جیوانی و تریسر^{۱۰}، ۱۹۹۳)، سوءاستفاده در دوران کودکی و دیگر حوادث آسیب‌زا (برنباوم^{۱۱}، ۱۹۹۶)، نیز مرتبط است.

افراد مبتلا به الکسی تیمیا، با مشکلات زیادی در ابعاد جسمی، روانی، اجتماعی، بین فردی و... مواجه می‌شوند. برای مثال، هلمرز و منتی^{۱۲} (۱۹۹۹) دریافتند که الکسی تیمیا با رفتارهای غیرسالم مانند تغذیه ضعیف^{۱۳} و سبک زندگی بی‌تحرك^{۱۴} مرتبط است. کیفیت زندگی منفی از دیگر مشکلاتی است که به صورت فراگیر در افراد مبتلا به الکسی تیمیا مشاهده می‌شود (مونتی باروکی، کودیسپوتی، بالدارو و روسی^{۱۵}، ۲۰۰۴). علاوه بر این، مشخص شده است که افراد مبتلا به الکسی تیمیا در پردازش اطلاعات هیجانی (سوسلو و جانگهانس^{۱۶}، ۲۰۰۲)، تشخیص حالات چهره‌ای (پارکر، تیلور و بگی، ۱۹۹۳)، همدلی با دیگران (گاتمن و لاپورتی^{۱۷}، ۲۰۰۲) و ابراز هیجان و سلامت عمومی (شاهقلیان، مرادی و کافی، ۱۳۸۶) با مشکل مواجه هستند.

بررسی مشکلات افراد مبتلا به الکسی تیمیا در حوزه‌های بین فردی و روابط با دیگران، در سال‌های اخیر مورد توجه محققان قرار گرفته است. در این راستا، مونتی باروکی و همکاران (۲۰۰۴) دریافتند که الکسی تیمیا با نیاز برای دریافت تأیید از سوی دیگران^{۱۸}، ترس و ناراحتی از صمیمیت با دیگران^{۱۹} و عدم اهمیت به روابط با دیگران ارتباط دارد. وان هیلو، دسمیت، مگانک و بوگرت^{۲۰} (۲۰۰۷) نشان دادند که الکسی تیمیا با سطوح پایین عاطفه و پیوند با دیگران، عدم بیان مشکلات خود با دیگران و

راهبردهای مقابله‌ای نامناسب در موقعیت‌های بین فردی، مرتبط است. کاهونن^{۲۱} و همکاران (۱۹۹۳) با انجام یک پژوهش وسیع بر روی مردان میانسال دریافتند که بین الکسی تیمیا و مجرد ماندن^{۲۲} و گوشه‌گیری اجتماعی^{۲۳} ارتباط وجود دارد. وینریب و همکاران^{۲۴} (۱۹۹۶) در پژوهش خود نشان دادند که بین الکسی تیمیا و ترس و اجتناب از صمیمیت در دانشجویان کارشناسی رابطه وجود دارد. دی‌ریک و وان هیلو^{۲۵} (۲۰۰۷) معتقدند که افرا مبتلا به الکسی تیمیا، به دیگران شک داشته و کمتر به آن‌ها اعتماد می‌کنند. کوکونن^{۲۶} و همکاران (۲۰۰۱) در پژوهش خود دریافتند که افراد مطلقه و افرادی که هرگز ازدواج نکرده‌اند، بیش از سایر گروه‌ها به اختلال الکسی تیمیا مبتلا هستند. اخیراً نیز هامفریز و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهشی که بر روی ۱۵۸ دانشجوی مقطع کارشناسی انجام دادند، دریافتند که بین الکسی تیمیا و رضایتمندی پایین از روابط جنسی ارتباط وجود دارد. در میان سازه‌های مذکور، سازه اخیر یعنی رضایتمندی از روابط جنسی، از اهمیت ویژه‌ای در حوزه‌های خانواده و مسائل زناشویی برخوردار می‌باشد. رضایت جنسی به احساس خوشایند فرد از نوع روابط جنسی خود اطلاق می‌گردد (به‌نقل از شاه‌سیاه، ۱۳۸۷) و امروزه ثابت شده است که علت بسیاری از آشفتگی‌های روانی، ناسازگاری‌های زناشویی و همچنین افزایش آمار خیانت و طلاق، عدم رضایتمندی زوجین از روابط جنسی می‌باشد (کریمان، تارویردی، آذر و علوی، ۱۳۸۴). محققان گزارش کرده‌اند که حدود ۲۰-۳۰ درصد مردان و ۱۵-۲۰ درصد زنان در آمریکا به علت عدم رضایت جنسی از همسرانشان به روابط جنسی فرازناشویی^{۲۷} روی آورده‌اند (ساکي و بحرینیان، ۱۳۷۸). در ایران نیز مشخص شده است که ۱۰ درصد طلاق‌ها (جهانفر و مولایی‌نژاد، ۱۳۸۰) و ۴۰٪ خیانت‌ها و معاشرت‌های پنهانی در زوجین، ناشی از عدم رضایتمندی جنسی یکی از زوجین می‌باشد (هاشمی‌فرد، ۱۳۷۱). اسپریچر (۱۹۹۵) به‌نقل از رودیس، استنلی و مارکمن^{۲۸} (۲۰۰۷) معتقد است که تعهد به همسر و ازدواج با رضایت جنسی زوجین رابطه مستقیم دارد. نتایج پژوهش وی نشان می‌دهد که سطوح بالایی از رضایت جنسی منجر به افزایش کیفیت زندگی زناشویی می‌شود که این امر نیز منجر به افزایش تعهد و وفاداری زوجین نسبت به یکدیگر در زندگی مشترک می‌گردد.

علی‌رغم گستره وسیعی از تحقیقاتی که به بررسی ابعاد گوناگون رضایت جنسی زوجین پرداخته‌اند، بررسی رابطه بین رضایتمندی جنسی و الکسی تیمیا، به تازگی مورد توجه محققان واقع شده است (هامفریز و همکاران، ۲۰۰۹). با توجه به اهمیت رضایت جنسی زوجین در حوزه‌های خانواده و مسائل زناشویی و همچنین به دلیل این‌که در ایران نیز تاکنون پژوهشی که واجد چنین خصوصیتی باشد، در دسترس نبوده است، لذا بررسی رابطه بین الکسی تیمیا و رضایت جنسی زوجین کانون هدف این مطالعه قرار گرفته است.

روش

روش پژوهش در تحقیق حاضر، توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد.

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

نمونه آماری پژوهش مشتمل بر ۱۰۰ دانشجوی دختر متأهل دانشگاه تبریز است که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب و مطالعه شدند. میانگین سنی گروه نمونه ۲۱/۸۶ و حداقل سن ۱۹ و حداکثر سن ۲۵ سال بود. دانشجویان مذکور از مقطع کارشناسی و سه گروه تحصیلی علوم انسانی (۶۳ درصد)، علوم پایه (۲۴/۹ درصد) و فنی و مهندسی (۱۲/۱ درصد) انتخاب شده بودند. طول مدت ازدواج گروه نمونه بین ۱ تا ۵ سال (میانگین ۳/۵۲) و انحراف معیار (۱/۴۰) متغیر بود. علاوه بر این، با توجه به این که در پژوهش‌های مختلف مشخص شده بود که رضایت جنسی با برخی اختلالات روانی و بدکارکردی‌های جنسی مانند اختلالات نعوظ (موترسی، پادما - ناتان و گلینا^{۲۹}، ۲۰۰۶)، واژینیسم (سانتوس^{۳۰}، ۲۰۰۹)، مشکلات ارگاسمی (تیچاتریساک^{۳۱}، ۲۰۰۹) و... مرتبط است، لذا عدم برخورداری اعضای گروه نمونه و همسرانشان از مشکلات جنسی و روانی، از شرایط شرکت در پژوهش در نظر گرفته شد.

ابزارهای پژوهش

مقیاس ۲۰ سؤالی الکسی تیمیا^{۳۲}: توسط بگبی و همکاران در سال ۱۹۹۴ طراحی شده و شامل سه خرده آزمون دشواری در شناسایی احساسات^{۳۳} (DIF)، دشواری در توصیف احساسات^{۳۴} (DDF) و تفکر بیرون‌مدار^{۳۵} (EOT) می‌باشد. محققین مذکور، پایایی مقیاس را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (۰/۸۱) و ضریب پایایی بازآزمایی (۰/۷۷) مطلوب محاسبه کردند. در ایران، مقیاس ۲۰ سؤالی الکسی تیمیا، در دو مطالعه جداگانه، برای استفاده بر روی گروهی از معتادان (بشارت، رستمی، پورحسین و میرزمانی، ۲۰۰۶) و هم‌چنین گروه‌های بالینی و غیربالینی (بشارت، ۲۰۰۸) ترجمه و اعتباریابی شده است. در مطالعه اول (بشارت و همکاران، ۲۰۰۶) که بر روی ۳۲۱ معتاد زن و مرد انجام شد، پایایی مقیاس با شیوه ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌ها و نمره کل مقیاس الکسی تیمیا بین ۰/۷۱ تا ۰/۸۳ و با روش بازآزمایی به فاصله زمانی ۲ هفته، بین ۰/۶۱ تا ۰/۶۹ برآورد گردید. روایی مقیاس نیز با روش روایی همزمان و با اجرای همزمان مقیاس‌های هوش هیجانی و سلامت روانی مطلوب احراز گردید. علاوه بر این، تحلیل عوامل مقیاس با روش تأییدی و با استفاده از مدل معادلات ساختاری نشان داد که مقیاس از سه عامل (دشواری در شناسایی احساسات (DIF)، دشواری در توصیف احساسات (DDF) و تفکر بیرون‌مدار (EOT)) همانند مقیاس اصلی اشباع شده است. در مطالعه دوم (بشارت، ۲۰۰۸) نیز که بر روی ۱۷۵ بیمار مبتلا به افسردگی، اضطراب و

وسواس فکری - عملی و ۱۷۳ گروه غیر بیمار انجام شد، پایایی مقیاس با شیوه‌های ضریب آلفای کرونباخ و بازآزمایی مطلوب احراز گردید. علاوه بر این، نتایج تحلیل عوامل نیز، ساختار سه عاملی نسخه فارسی مقیاس الکسی تیمیا را تأیید نمود.

پرسشنامه رضایت جنسی: توسط شاه سیاه (۱۳۸۷) برای بررسی رضایت جنسی زوجین طراحی شده است و مشتمل بر ۱۹ سؤال می باشد که به صورت ۴ گزینه‌ای نمره‌گذاری می‌شود و نمره بالاتر، بیانگر رضایت جنسی بیشتر فرد می‌باشد. این مقیاس هم‌چنین دارای یک سوال کلی است که عدم برخورداری فرد از مشکلات جسمانی، روانی و اختلالات جنسی را می‌سنجد. شاه سیاه (۱۳۸۷) روایی مقیاس را با شیوه روایی محتوایی و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ (۰/۹۳) مطلوب برآورد کرده است. در پژوهش حاضر نیز، آلفای کرونباخ مقیاس رضایت جنسی، ۰/۸۹ محاسبه گردید که حکایت از پایایی مطلوب مقیاس داشت.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات: به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات پژوهش، از نرم‌افزار SPSS و روش‌های آماری ضریب همبستگی و رگرسیون چند متغیری به شیوه همزمان استفاده شد.

یافته‌ها

قبل از بررسی نتایج اصلی پژوهش، ماتریس همبستگی^{۳۶} به منظور تعیین رابطه بین متغیرهای جمعیت‌شناختی گروه نمونه و رضایت جنسی تشکیل شد. نتایج حکایت از آن داشت که بین متغیرهای جمعیت‌شناختی گروه نمونه (شامل؛ سن، رشته تحصیلی و طول مدت ازدواج) با رضایت جنسی، رابطه معناداری وجود ندارد. به منظور بررسی سؤال اصلی پژوهش، یعنی رابطه بین الکسی تیمیا و رضایت جنسی دانشجویان دختر، از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیری به شیوه همزمان استفاده شد. نتایج این تحلیل‌ها در جداول شماره ۱ و ۲ ارائه شده است.

جدول ۱: ضرایب همبستگی بین خرده‌مقیاس‌ها و نمره کل مقیاس

الکسی تیمیا با رضایت جنسی

شاخص‌های آماری مؤلفه‌ها	ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری
دشواری در شناسایی احساسات (DIF)	-۰/۳۷	۰/۰۱
دشواری در توصیف احساسات (DDF)	-۰/۳۵	۰/۰۱
تفکر بیرون‌مدار (EOT)	-۰/۳۳	۰/۰۱
نمره کلی مقیاس الکسی تیمیا	-۰/۴۷	۰/۰۱

همان‌گونه که جدول فوق نشان می‌دهد، بین کلیه خرده‌مقیاس‌ها و نمره کلی مقیاس الکسی تیمیا با رضایت جنسی رابطه منفی و معناداری در سطح یک صدم وجود دارد. به منظور بررسی قدرت پیش‌بینی خرده‌مقیاس‌ها و نمره کل الکسی تیمیا بر رضایت جنسی، از رگرسیون چند متغیری به شیوه همزمان استفاده شد. نتایج این تحلیل در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: نتایج رگرسیون همزمان خرده‌مقیاس‌ها و نمره کل

مقیاس الکسی تیمیا بر رضایت جنسی

متغیرهای مستقل	R	R2	بتا	سطح معنی‌داری
دشواری در شناسایی احساسات (DIF)	۰/۵۴	۰/۲۹	-۰/۳۵	۰/۰۰۱
دشواری در توصیف احساسات (DDF)			-۰/۲۸	۰/۰۱
تفکر بیرون‌مدار (EOT)			-۰/۲۶	۰/۰۳
نمره کلی مقیاس الکسی تیمیا			-۰/۵۰	۰/۰۰۱

همان‌گونه که از جدول فوق برمی‌آید و بر اساس میزان R^2 ، ۲۹٪ از واریانس (پراکندگی) رضایت جنسی دختران متأهل بر اساس ترکیب خطی از متغیرهای مستقل (نمره کل و خرده‌مقیاس‌های الکسی تیمیا) قابل تبیین و پیش‌بینی می‌باشد و جهت این پیش‌بینی در کلیه متغیرهای پژوهش به صورت منفی و معنادار می‌باشد. علاوه بر این، مشخص می‌شود که نمره کل مقیاس الکسی تیمیا ($\beta = -0/50$) و خرده‌مقیاس دشواری در شناسایی احساسات ($\beta = -0/35$) به ترتیب از بیشترین قدرت پیش‌بینی درباره رضایت جنسی برخوردار هستند.

بحث

در پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل تأثیرگذار بر رضایت جنسی زوجین، به بررسی رابطه الکسی تیمیا و رضایت جنسی در گروهی از دانشجویان دختر متأهل دانشگاه تبریز پرداخته شد. علاوه بر این، رابطه بین برخی متغیرهای جمعیت‌شناختی گروه نمونه (سن، رشته تحصیلی و طول مدت ازدواج) با رضایت جنسی نیز بررسی شد. در خصوص متغیرهای جمعیت‌شناختی، نتایج گویای عدم ارتباط معنادار بین متغیرهای جمعیت‌شناختی و رضایت جنسی دانشجویان دختر بود. این یافته‌ها با نتایج تحقیقات نیکولوسیا، موریرا، ویلا و گلاسر^{۳۷} (۲۰۰۴)، اوسلاندر^{۳۸} و همکاران (۲۰۰۷) و تیچاتریساک (۲۰۰۹)، مبنی بر عدم ارتباط بین متغیرهای جمعیت‌شناختی و رضایت جنسی زوجین همسو می‌باشد.

نیکولوسیا و همکاران (۲۰۰۴) در یک پژوهش بین فرهنگی که بر روی مردان سنین ۴۰ تا ۷۰ سال در چهار کشور ژاپن، مالزی، برزیل و ایتالیا انجام دادند، دریافتند که بین میزان تحصیلات

آزمودنی‌ها و رضایت جنسی رابطه وجود ندارد. علاوه بر این مشخص شد که رضایت جنسی با تعداد دفعات آمیزش جنسی، مشکلات نعوظی، افسردگی، دیابت و بیماری‌های قلبی رابطه دارد.

اوسلاندر و همکاران (۲۰۰۷) در پژوهشی که با هدف تعیین متغیرهای پیش‌بینی‌کننده رضایت جنسی در بین نوجوانان و جوانان دانشجو انجام دادند، دریافتند که بین سن، نژاد، جنسیت و طول مدت رابطه جنسی، با رضایت جنسی رابطه‌ای وجود ندارد.

تیچاتریساک (۲۰۰۹) در پژوهش خود که بر روی ۲۱۱ زن تایلندی با دامنه سنی ۲۰ تا ۴۰ سال انجام داد، نتیجه گرفت که رضایت جنسی زنان، با نوع نگرش به روابط جنسی، تعداد دفعات آمیزش جنسی و تجربه ارگاسم، رابطه معنادار و با متغیرهای دموگرافیک و وضعیت اقتصادی - اجتماعی زنان، فاقد رابطه می‌باشد.

نتایج پژوهش حاضر در خصوص رابطه بین الکسی تیمیا و رضایت جنسی دانشجویان دختر متأهل، حکایت از رابطه منفی بین خرده‌مقیاس‌ها و نمره کل مقیاس الکسی تیمیا با رضایت جنسی داشت. بر این اساس مشخص شد زنانی که در شناسایی و توصیف احساسات خود و همسرانشان با مشکل مواجه هستند، میزان رضایت جنسی کمتری دارند. علاوه بر این، مشخص گردید زنانی که تفکر بیرون‌مدار داشته (خرده‌مقیاس سوم الکسی تیمیا، EOT) و با غرق شدن در دنیای خیالی و فانتزی خود (نمیه، ۱۹۹۶) کمتر به زندگی واقعی و عینی توجه می‌کنند، رضایت جنسی کمتری دارند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان به تعریف رضایتمندی جنسی اشاره کرد که عبارتست از میزان خرسندی زوجین از روابط جنسی و توانایی لذت بردن و لذت دادن به یکدیگر در حین رابطه جنسی (یانگ، لوکوئیس، دنی و یانگ^{۳۹}، ۱۹۹۸). پر واضح است زوجینی که در تشخیص، شناسایی و ابراز هیجانات خود و همسرانشان با مشکل مواجه باشند (خرده‌مقیاس‌های الکسی تیمیا)، قادر به کسب لذت و هم‌چنین لذت دادن به زوج خود در حین رابطه جنسی نخواهند بود، چه آن‌که رابطه بین الکسی تیمیا و نقص در بیان و ابراز هیجانات نیز اثبات شده است (شاهقلیان و همکاران، ۱۳۸۶). یافته‌های پژوهش حاضر هم‌چنین با نتایج پژوهش‌های برودی^{۴۰} (۲۰۰۳)، میچتی، روسی، بونانو، تیزی و سیمونیلی^{۴۱} (۲۰۰۶) و هامفریز و همکاران (۲۰۰۹) همسو می‌باشد.

برودی (۲۰۰۳) در پژوهش خود نشان داد که الکسی تیمیا با میزان کمتر آمیزش جنسی^{۴۲} در بین زنان مرتبط است. میچتی و همکاران (۲۰۰۶) دریافتند مردانی که نمرات بالاتری در مقیاس الکسی تیمیا کسب می‌کنند دارای بدکارکردی‌های جنسی^{۴۳} بیشتری هستند، به ویژه آن‌که در مقایسه با گروه کنترل، از اختلال نعوظ^{۴۴} و انزال زودرس^{۴۵} بیشتری رنج می‌برند. هامفریز و همکاران (۲۰۰۹) نیز به رابطه بین الکسی تیمیا و رضایتمندی پایین از روابط جنسی دست یافتند.

در راستای فراهم نمودن پشتوانه نظری برای یافته‌های پژوهش، می‌توان به رویکرد لی، سان و چائو^{۴۶} (۲۰۰۱) در خصوص رضایت جنسی استناد نمود. بر اساس این رویکرد، لذت جنسی آدمیان

بیشتر محصول ذهن است تا بدن؛ به گونه‌ای که خشم، ترس، اضطراب و به طور کلی هیجانات می‌توانند در توانایی لذت بردن از فعالیت جنسی تداخل نمایند. لذا دور از انتظار نمی‌باشد که اختلال الکسی تیمیا که در زمره اختلالات در بیان و تشخیص هیجانات طبقه‌بندی می‌شود (واگنر و لی، ۲۰۰۸؛ هامفریز و همکاران، ۲۰۰۹)، بر رضایت جنسی زوجین تأثیرگذار باشد.

در مجموع، این پژوهش اهمیت توجه به مشکلات هیجانی زوجین را با عطف نظر به نقش آن در رضایت جنسی آشکار ساخت. بر این اساس، برگزاری کارگاه‌های آموزشی شناخت هیجانات خود و دیگران، بیان و توصیف صحیح هیجانات و اهمیت و نقش هیجانات در زندگی زناشویی، برای زوجین جوان، به ویژه زوجین دانشجوی، پیشنهاد می‌گردد. همچنین به مشاوران خانواده، متخصصین خانواده درمانی و درمانگران جنسی (سکس تراپیست) پیشنهاد می‌شود که در برنامه‌های درمانی مبتنی بر افزایش رضایتمندی زناشویی و جنسی به نقش اختلالات هیجانی زوجین نیز توجه نمایند.

یادداشت‌ها

1. Lawrence
2. Alexithymia
3. Wagner, & Lee
4. Psychological Inability
5. Humphreys, Wood, & Parker
6. Fantasy life
7. Nemiah
8. Bagby, Parker, & Taylor
9. Honkalampi, Saarinen, Hintikka, Virtanen, & Viinamaki
10. Schmidt, Jiwany, & Treasure
11. Berenbaum
12. Helmers, & Mente
13. Poor nutrition
14. Sedentary life style
15. Montebanocci, Codispoti, Baldaro, & Rossi
16. Suslow, & Junghanns
17. Guttman, & Laport
18. Need for approval from others
19. Discomfort with closeness
20. Vanheule, Desmet, Meganck, & Bogaerts
21. Kuhanen
22. Being single
23. Socially isolated
24. Weinryb
25. De Rick & Vanheule
26. Kokkone

27. Extramarital sex Relationship
28. Rhoades, Stanely, & Markman
29. Montorsi, Padma-Nathan, & Glina
30. Santos
31. Teachatrisak
32. Farsi Version of the Toronto Alexithymia Scale-20
33. Difficulty identifying feelings
34. Difficulty describing feelings
35. Externally-oriented thinking

۳۶. لازم به یادآوری است که به منظور تعیین رابطه بین رشته تحصیلی دانشجویان و رضایت جنسی، از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد.

37. Nicolosia, Moreira, Villaa, & Glasser
38. Auslander
39. Young, Luquis, Denny, & Youn
40. Brody
41. Michetti, Rossi, Bonanno, Tiesi, & Simonelli
42. Intercourse
43. Sexual Dysfunction
44. Erectile Disorder
45. Premature Ejaculation
46. Lee, Sun, & Chao

منابع

- جهانفر، ش. و مولایی‌نژاد، م. (۱۳۸۰). *درسنامه اختلالات جنسی* (چاپ اول). تهران: انتشارات بیژه.
- حمیدی، ف.، افروز، غ.ع.، کیامنش، ع.ر. و رسول زاده طباطبایی، س. ک. (۱۳۸۳). بررسی ساخت خانواده دختران فراری و اثربخشی خانواده‌درمانی و درمانگری حمایتی در تغییر آن. *مجله روان‌شناسی*، ۷(۲)، ۱۲۷-۱۱۴.
- ساک، ک. و بحرینیان، س. ع.ح. (۱۳۷۸). اختلال عملکرد جنسی در یک جمعیت جامعه ایرانی. *مجله ندد درون‌ریز و متابولیسم ایران*، ۱(۴)، ۲۹۱-۲۹۵.
- شاه سیاه، م. (۱۳۸۷). *تأثیر آموزش جنسی بر کیفیت زناشویی زوجین شهر اصفهان*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده. دانشگاه اصفهان، اصفهان.
- شاهقلیان، م.، مرادی، ع.ر. و کافی، س.م. (۱۳۸۶). بررسی رابطه الکسی تیمیا با سبک‌های ابراز هیجان و سلامت عمومی در دانشجویان. *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*، ۱۳(۳)، ۲۳۸-۲۴۸.
- عامری، ف.، نور بالا، ا.ع.، اژه‌ای، ج. و رسول زاده طباطبایی، س. ک. (۱۳۸۲). بررسی تأثیر مداخلات خانواده‌درمانی راهبردی در اختلافات زناشویی. *مجله روان‌شناسی*، ۷(۳)، ۲۱۸-۲۳۳.
- کریمان، ن.، تاروپردی، م.، ماهیار، آ. و علوی، ح. (۱۳۸۴). بررسی تأثیر عمل کولپورافی بر رضایتمندی جنسی زنان. *فصلنامه باروری و ناباروری*، ۳(۳)، ۲۵۴-۲۶۰.
- مظاهری، ع.، حیدری، م. و پوراعتماد، ح.ر. (۱۳۸۲). مقایسه بهداشت روانی در زوج‌های جشن‌های ازدواج دانشجویی و زوج‌های عادی. *مجله روان‌شناسی*، ۷(۱)، ۷۲-۵۲.

هاشمی فرد، ا.ا.ا. (۱۳۷۱). *مسائل و اختلالات جنسی در زن و مرد*. تهران: انتشارات چهر.

- Auslander, B. A., Rosenthal, S. L., Fortenberry J. D., Biro, F. M., Bernstein D. I., & Zimet, G. D. (2007). Predictors of sexual satisfaction in an adolescent and college population. *Journal of Pediatric Adolescent Gynecology*, 20, 25-28.
- Bagby, R. M., Parker, D. J. A., & Taylor, G. J. (1994). The twenty-item Toronto Alexithymia Scale I: Item selection and cross-validation of the factor structure. *Journal of Psychosomatic Research*, 38, 23-32.
- Berenbaum, H. (1996). Childhood abuse, alexithymia and personality disorder. *Journal of Psychosomatic Research*, 41, 585-595.
- Besharat, M. A. (2008). Psychometric characteristics of Persian Version of the Toronto Alexithymia Scale-20 in clinical and non-clinical samples. *Iranian Journal of Medical Science*, 33(1), 1-6.
- Besharat, M. A., Rostami, R., Pourhosein, R., & Mirzamani, M. (2006). Assessing reliability and validity of Farsi Version of the Toronto Alexithymia Scale-20 in a sample of opioid substance use disordered patients. *Iranian Journal of Psychiatry*, 1, 133- 139.
- Brody, S. (2003). Alexithymia is inversely associated with women's frequency of vaginal intercourse. *Archives of Sexual Behavior*, 32, 73-77.
- De Rick, A., & Vanheule, S. (2007). Alexithymia and DSM-IV personality disorder traits in alcoholic inpatients: A study of the relation between both constructs. *Personality and Individual Differences*, 43, 119-129.
- Guttman, H., & Laporte, L. (2002). Alexithymia, empathy, and psychological symptoms in a family context. *Comprehensive Psychiatry*, 43, 448-455.
- Helmers, K. F., & Mente, A. (1999). Alexithymia and health behaviors in healthy male volunteers. *Journal of Psychosomatic Research*, 47, 635-645.
- Humphreys, T. P., Wood, L. M., & Parker, J. D. A. (2009). Alexithymia and satisfaction in intimate relationships. *Personality and Individual Differences*, 46, 43-47
- Honkalampi, K., Saarinen, P., Hintikka, J., Virtanen, V., & Viinamaki, H. (1998). Factors associated with alexithymia in patients suffering from depression. *Psychotherapy Psychosomatic*, 68, 270-275
- Kauhanen, J., Kaplan, G. A., Julkunen, J., Wilson, T. W., & Salonen, J. T. (1993). Social factors in alexithymia. *Comprehensive Psychiatry*, 34, 330-335.
- Kokkonen, P., Karvonen, J. T., Veijola, J., Laksy, K., Jokelainen, J., Jarvelin, M. R & Joukamaa, M. (2001). Prevalence and sociodemographic correlates of alexithymia in a population sample of young adults. *Comprehensive Psychiatry*, 42, 471-476.
- Lawrence, E., Bunde, M., Barry, R. A., Brock, R. L., Sullivan, K. T., Pasch, L. A., White, G. A., Dowd, C. E., & Adams, E. E. (2008). Partner support and marital satisfaction: Support amount, adequacy, provision, and solicitation. *Personal Relationships*, 15 (4), 445 - 463.
- Lee, T. Y., Sun, G. H., & Chao, S. C. (2001). The effects of an infertility diagnosis on the distress, marital and sexual satisfaction in the Taiwan. *Human Reproductive*, 16(8), 1762- 1767.
- Michetti, P. M., Rossi, R., Bonanno, D., Tiesi, A., & Simonelli, C. (2006). Male sexuality and regulation of emotions: A study on the association between alexithymia

- and erectile dysfunction (ED). *International Journal of Impotence Research*, 18, 170–174.
- Montebarocci, O., Codispoti, M., Baldaro, B., & Rossi, N. (2004). Adult attachment style and alexithymia. *Personality and Individual Differences*, 36, 499–507.
- Montorsi, F., Padma-Nathan, H., & Glina, S. (2006). Erectile function and assessments of erection hardness correlate positively with measures of emotional well-being, sexual satisfaction, and treatment satisfaction in men with erectile. *Urology*, 68 (Suppl 3A), 26–37.
- Nemiah, J. C. (1996). Alexithymia: Present, past, and future? *Psychosomatic Medicine*, 58, 217–218.
- Nicolosia, A. B., Moreira, E. D., Villaa, M., & Glasser, D. B. (2004). A population study of the association between sexual function, sexual satisfaction and depressive symptoms in men. *Journal of Affective Disorders*, 82, 235–243.
- Parker, J. D. A., Taylor, G. J., & Bagby, R. M. (1993). Alexithymia and the processing of emotional stimuli: An experimental study. *New Trends in Experimental and Clinical Psychiatry*, 9, 9–14.
- Rhoades, G. K., Stanely, S. M., & Markman, H. J. (2007). Pre-engagement cohabitation and gender asymmetry in marital commitment. *Journal of Family Psychology*, 20, 553–560.
- Santos, G. (2009). *Vaginism - Sexual satisfaction after treatment*. Oral presentations/ International Journal of Gynecology & Obstetrics, 107S2, S36.
- Schmidt, U., Jiwany, A., & Treasure, J. (1993). A controlled study of alexithymia in eating disorders. *Comprehensive Psychiatry*, 34, 54–58.
- Suslow, T., & Junghanns, K. (2002). Impairments of emotion priming in alexithymia. *Personality and Individual Differences*, 32, 541–550.
- Teachatrisak, K. (2009). *Sexual satisfaction in women one year after delivery*. Poster presentations/ International Journal of Gynecology & Obstetrics, 107S2, S413–S729.
- Vanheule, S., Desmet, M., Meganck, R., & Bogaerts, S. (2007). Alexithymia and interpersonal problems. *Journal of Clinical Psychology*, 63, 109–117.
- Wagner, H., & Lee, V. (2008). Alexithymia and individual differences in emotional expression. *Journal of Research in Personality*, 42, 83–95.
- Weinryb, R. M., Gustavsson, J. P., Hellstrom, C., Andersson, E., Broberg, A., & Rylander, G. (1996). Interpersonal problems and personality characteristics: Psychometric studies of the Swedish version of the IIP. *Personality and Individual Differences*, 20, 13–23.
- Young, M., Luquis, R., Denny, G., Young, T. (1998). Correlates of sexual satisfaction in marriage. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 7(2), 115–127.